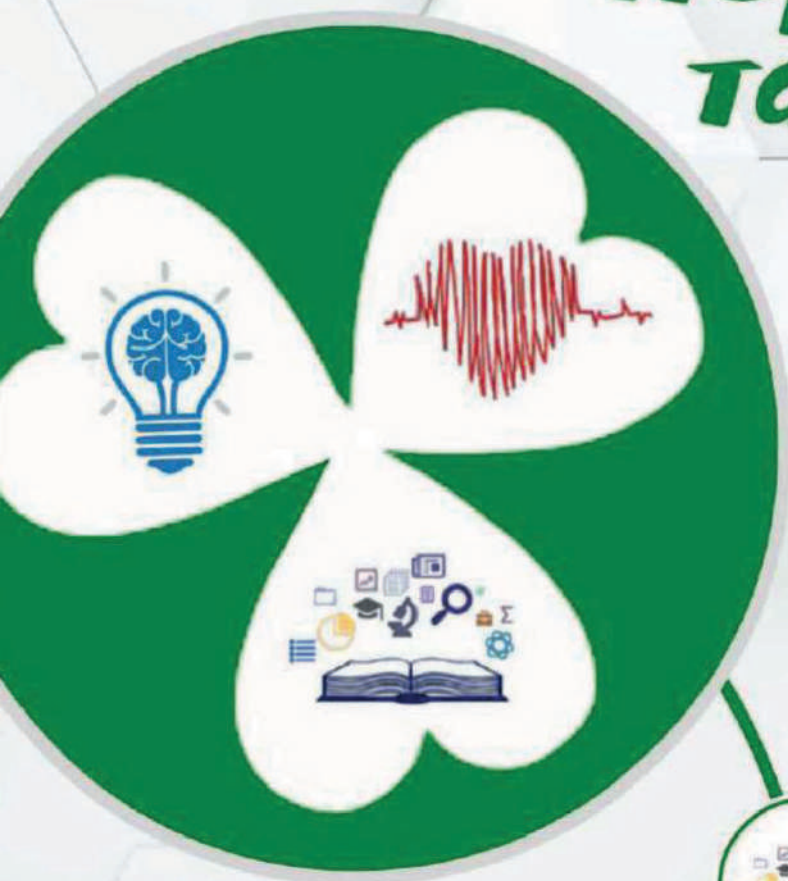

Наукові перспективи
Видавнича група

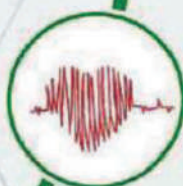
Перспективи та інновації науки

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№9(43)2024

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 9(43) 2024

Київ – 2024

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 9(43) 2024

Kiev – 2024

**«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»:
журнал. 2024. № 9(43) 2024. С. 911**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

**Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління» (Рішення від 16.09.2024, № 6/9-24)**

*Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської.*

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григорівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
4. Балахтар Катерина Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
5. Бартснєва Ірина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
6. Біляковська Ольга Орестівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
7. Вадзюк Степан Нестерович - доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, почесний академік Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)
9. Гвождєвчів Сильвія — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Гетманенко Людмила Миколаївна - старша викладачка кафедри природничо-математичної освіти і технологій Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

11. Головач Наталя Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
12. Гречановська Олена Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)
13. Гудзь Наталя Іванівна - доктор фармацевтичних наук, професор, ад'юкт кафедри фармації і екологічної хімії Опольського університету, доцент кафедри технології ліків та біофармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)
14. Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Приднізської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
15. Дерстуганова Наталя Вікторівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (Запоріжжя, Україна)
16. Долгова Олена Миколаївна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
17. Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
18. Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
19. Інжеська Леся Анатоліївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
20. Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
21. Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
22. Климус Тереза Миколаївна - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету "Львівська політехніка", завідувач сіхивського відділення денного догляду Львівського міського центру соціальних послуг "Джерело" (Львів, Україна)
23. Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
24. Коваль Галина Миколаївна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
25. Ковальчук Анна Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053 Психологія Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
26. Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
27. Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з коледжами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
28. Кравчук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
29. Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» (Хмельницький, Україна)
30. Крайник Григорій Сергійович - кандидат юридичних наук, доцент, доцент Житомирського державного університету імені Івана Франка (Житомир, Україна)
31. Левков Анатолій Анатолійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна)
32. Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
33. Лисенко Дмитро Андрійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Вінницького національного медичного університету (Вінниця, Україна)
34. Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
35. Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
36. Мальцев Дмитро Валерійович кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
37. Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
38. Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна)
39. Мігенько Богдан Орестович – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
40. Мігенько Людмила Михайлівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
41. Мідєський Сергій Людвигович – професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан)
42. Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
43. Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
44. Мочалов Юрій Олександрович - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
45. Нікульчев Микола Олександрович – доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри філософії НУ «ОМА» (Одеса, Одеська область, Україна)
46. Олійник Світлана Валентинівна - кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету
47. Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна)
48. Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
49. Попель Оксана Василівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної філології Одеського національного технологічного університету (Одеса, Україна)
50. Приходькіна Наталя Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
51. Прокоф'єва Марина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
52. Сирник Ярослав - доцент кафедри антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
53. Трушкіна Наталя Валеріївна - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
54. Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
55. Філіпнова Лариса Валеріївна – доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри медичної біохімії та молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, (Київ, Україна)
56. Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
57. Чаусова Тетяна Володимирівна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
58. Черська Марія Сергіївна - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
59. Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
60. Шевченко Валерія Геннадіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії #2 Одеського національного медичного університету (Одеса, Україна)
61. Яковичка Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Akimova O.V., Sapohov M.V., Napchuk Ya.A., Salii R.V. <i>E-LEARNING AS A GLOBAL PEDAGOGICAL PROBLEM</i>	13
Khalabuzar O.A. <i>PECULIARITIES OF ESP COURSE DESIGN FOR BUSINESS ENGLISH</i>	23
Khrystova T.Ye., Abdullaiev Altai Karam ohly, Rebar I.V., Nesterov O.S., Hrdzelidze S.R. <i>THE SPECIFICS OF THE REGULATION OF THE WATER BALANCE IN THE BODY OF A SPORTSMAN</i>	32
Zhovnych O.V., Koval T.V., Kolesnik K.A. <i>FORMATION OF READINESS OF FUTURE EDUCATORS TO WORK IN THE CONDITIONS OF «FOREST KINDERGARTEN»</i>	41
Бажан С.П. <i>РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АНТОПОТЕХНІЧНОМУ ВИМІРІ ОСВІТИ</i>	50
Білавич Г.В., Вінтоняк О.В. <i>ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ» ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (1939-2024)</i>	62
Бордюг Н.С. <i>СИСТЕМА ДІАГНОСТИКИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ</i>	73
Варивода К.С., Горденко С.І., Єрічева Т.Ю. <i>ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ: ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД</i>	85
Васильєв Г.А. <i>ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА У РОБОТІ З СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ</i>	98
Ващенко В.В. <i>ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ</i>	107

Великдан Ю.В. <i>ІНТЕГРАЦІЯ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ УРОКІВ ІНФОРМАТИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В ЗЗСО</i>	119
Волинець Ю.О., Стаднік Н.В., Унинець Л.М. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	128
Джеджула О.М., Василенко В.Г. <i>КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК НОВА МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ</i>	140
Дика Н.М., Глазова О.П. <i>ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ</i>	153
Дудіна О.В. <i>ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В ЯПОНІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ РЕФОРМУВАННЯ</i>	166
Дяченко М.Д., Прищепя А.І. <i>РОЛЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В ОРГА- НІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	179
Дячик Н.Ю. <i>СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ЗАГАЛЬ- НИХ ТА ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА</i>	191
Єременко Т.Є., Лук'янченко І.О. <i>ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»</i>	203
Зінорук А.В. <i>МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ІМІТАЦІЙНО-ІГРОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ</i>	215
Зобенько Н.А., Михальчук О.О., Нікітська Ю.М. <i>ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ</i>	226

Іонова О.М., Лупаренко С.Є. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЗА ІДЕЯМИ СОФІЇ РУСОВОЇ</i>	237
Кібіч Д.О. <i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОВАТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ АКМЕОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	247
Кінах Н.В. <i>МОТИВАЦІЯ ДО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	260
Кірдан О.Л. <i>ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ІНСТРУМЕНТАЛІСТІВ-ВИКОНАВЦІВ ТА ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ</i>	271
Ковтун Т.Л. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНІВ СФОРМОВАНOSTI У ДІТЕЙ 3-ГО РОКУ ЖИТТЯ ОСНОВ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ</i>	283
Кравець І.С., Євтушенко Г.О., Губська О.П., Соколов С.О., Скаковський С.І. <i>ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧОГО ТА АГРАРНОГО ЦИКЛУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	294
Ларіна О.В. <i>ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	308
Левігіна Л.В. <i>ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ</i>	320
Махомета Т.М., Тягай І.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТТЯХ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ</i>	334
Олійник І.В., Карпова М.Є. <i>РОЗВИТОК СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ В ПРОЦЕСІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ</i>	342

Решевська К.С., Циммерман Г.А., Алькема О.М. <i>ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ КУРСУ ІНФОРМАТИКИ ПРОФІЛЬНОГО РІВНЯ</i>	353
Савченко О.Л. <i>ОБґРУНТУВАННЯ ЗМІСТУ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ 5 – 9 КЛАСІВ</i>	365
Сорочинська О.А. <i>ДИЗАЙН ПЛАКАТУ ЯК ЗАСІБ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРОСВІТНИЦТВА</i>	375
Степанюк С.І., Коваль В.Ю., Грабовський Ю.А., Городинська І.В., Харченко-Баранецька Л.Л. <i>ОЛІМПІЙСЬКІ ДОСЯГНЕННЯ–2024 ВИПУСКНИКІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</i>	388
Теренко О.О. <i>ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ</i>	400
Федорченко Т.Є., Луценко В.О. <i>ОБІЗНАНІСТЬ БАТЬКІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КІБЕРБУЛІНГУ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ЙОГО ВПЛИВУ НА ПОВЕДІНКУ ДІТЕЙ</i>	412
Федь І.Є., Плахотський О.В. <i>САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ</i>	422
Фоміна Л.В. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ</i>	432
Форостюк Т.В., Форостюк В.О. <i>ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ МОВНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» ТА «СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ»</i>	444
Чубінська Н.Б., Пастернак В.В. <i>СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІОНАЛІЗЦІЇ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ</i>	457
Чубінська Н.Б., Скочиляс А.Б. <i>СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕР- НОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН</i>	469
Яковишина Т.В. <i>ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ</i>	477

СЕРІЯ «Психологія»

- Vizniuk I.M., Paikush M.A., Dolynnyi S.S., Cherchyk N.L., Kirzha N.V.** 487
ALGORITHM OF CHRONOBIOLOGICAL FORECAST IN THE STUDY OF THE CAUSES OF PSYCHOPROFESSIONAL DISORDERS IN SPECIALISTS
- Андрущенко Т.В., Бекетова Г.В.** 498
ПСИХОЛОГІЧНІ ПОРУШЕННЯ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ ПРИ ПОСТКОВІДНОМУ СИНДРОМІ: ЩО ВЖЕ ВІДОМО?
- Бекетова Н.В., Мозгова Г.П.** 513
РІВЕНЬ НЕЙРОТИЗМУ ПРИ ПОСТКОВІДНОМУ СИНДРОМІ У ПІДЛІТКІВ
- Бочелюк В.Й., Панов М.С., Жадленко І.О.** 525
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
- Бузід А.М.** 542
ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- Далакян Г.М., Іващенко А.І.** 553
СПЕЦИФІКА ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
- Доцевич Т.І.** 566
ПСИХОЛОГІЧНА РЕСУРСНІСТЬ СТУДЕНТІВ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Калмикова Л.О., Харченко Н.В., Коцур В.П., Мисан І.В.** 579
КОМУНІКАЦІЯ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ І НОВЕ РОЗУМІННЯ
- Кузнєцов М.А., Кабусь Н.Д.** 590
ПРОЯВ ЛІДЕРСЬКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ОСВІТЯН У КОНТЕКСТІ ЇХНЬОЇ ГОТОВНОСТІ ДО РИЗИКУ
- Кузнєцова Т.В., Іващенко А.І., Бикова Г.В.** 604
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ КУРСАНТІВ
- Малиш В.Є.** 618
ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГІЧНІ КРИЗИ: ВИДИ, ДІАГНОСТИКА ТА ДОПОМОГА
- Пампура І.І., Бойко-Бузиль Ю.Ю.** 631
ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Саннікова О.П., Санніков О.І. <i>МОДЕЛЬ ВИБОРУ ПРОФЕСІОНАЛА: ОСОБИСТІСНИЙ ПІДХІД</i>	644
Скаковська А.В. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДИЧНИХ СТРАХІВ У ДІТЕЙ З ОНКОГЕМАТОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ В УМОВАХ СТАЦІОНАРНОГО ЛІКУВАННЯ</i>	661
Терентьєва Н.О., Загоруйко Т.А. <i>ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ НА МОЖЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ</i>	672
Терентьєва Н.О., Самойлов Д.О. <i>КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ЛЮДЕЙ ЗРІЛОГО ВІКУ З ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ</i>	686
Химко М.Б., Товпеко О.В., Більман С.Ю. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦІВ</i>	694
Хуртенко О.В., Дмитренко С.М. <i>ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА</i>	709
Чорна Н.В. <i>ВПЛИВ ЦИФРОВИХ МЕДІА НА СЕКСУАЛЬНУ ОСВІТУ ТА РОЗВИТОК СЕКСУАЛЬНИХ НОРМ СЕРЕД МОЛОДІ</i>	720
Широбоков Ю.М., Ляска О.П., Лунченко Н.В. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ОНЛАЙН-КОНСУЛЬТАЦІЙ У ПІДТРИМЦІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ</i>	731
Шкраб'юк В.С., Шейко А.О., Денисенко А.О., Чумаченко О.Ю. <i>ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ</i>	744

СЕРІЯ «Медицина»

Vysochyna I.L., Kramarchuk V.V., Yashkina T.O. <i>THE OPINION OF INTERN DOCTORS IN THE SPECIALTY OF "GENERAL PRACTICE - FAMILY MEDICINE" REGARDING CERTIFICATION</i>	758
Бараннік К.С., Молчанов Р.М., Бараннік С.І. <i>ВПЛИВ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ, СТРУКТУРИ ТА МІЦНОСТНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СЕЧОВИХ КАМЕНІВ НА ПРОГНОЗУВАННЯ ЯКОСТІ ЛІТОТРИПСІЇ</i>	767
Воронцова Т.О., Козловська Я.І., Горішній І.М., Левенець С.С., Крицький І.О., Стахурська І.О. <i>СКЕЛЕТНО-М'ЯЗОВІ УСКЛАДНЕННЯ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ У ДІТЕЙ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)</i>	781

- Дорофєєва Г.С., Сакович В.М., Драпак І.А., Алексєєв В.П., Чиманська Г.Є.** 793
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІН ЕЛЕКТРИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ НА ТЛІ ВЖИВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ ЗІ ЗМІСТОМ КОФЕЇНУ ЗА ДОПОМОГОЮ VIS МОНІТОРУ
- Іваницький І.В., Ждан В.М., Бабаніна М.Ю., Іваницька Т.А., Волченко Г.В.** 801
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ МЕТОДИК ДІАГНОСТИКИ ФІБРОЗУ ПЕЧІНКИ
- Кучер С.В., Смачило І.В., Бударна О.Ю., Ткачук В.В., Ткачук Н.І., Бойко Т.В.** 816
СТАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО МНЕСТИЧНОЇ ФУНКЦІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ ГАСТРИТОМ
- Лотоцька О.В., Бандрівська Ю.Б.** 834
ВПЛИВ ПИТНОЇ ВОДИ З РІЗНИМИ КОНЦЕНТРАЦІЯМИ ФОСФОРУ В КОМБІНАЦІЇ З ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ НА МІНЕРАЛЬНИЙ ОБМІН В ОРГАНІЗМІ БІЛИХ ЩУРІВ
- Огоренко В.В., Шорніков А.В., Крючихін Т.А.** 844
ХАРЧОВА ПОВЕДІНКА І ОБРАЗ ТІЛА ПІДЛІТКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ
- Осадчук Д.В.** 852
ВПЛИВ ВНУТРІШНЬОЧЕРЕВНОГО ТИСКУ НА ДИНАМІКУ ПОРУШЕНЬ ПОКАЗНИКІВ ЛІПІДНОЇ ПЕРОКСИДАЦІЇ В НИРЦІ ПІСЛЯ ПНЕВМОПЕРИТОНЕУМУ У ЩУРІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП
- Сергета І.В., Марчук О.В.** 864
ГІПЄНІЧНА ОЦІНКА УМОВ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯКІ ЗАСВОЮЮТЬ СПЕЦІАЛЬНОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ, У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Соколова І.І., Федів О.І.** 877
РІВЕНЬ ВІТАМІНУ Д ТА СТАН МІНЕРАЛЬНОГО ОБМІНУ У ПАЦІЄНТІВ З ОСТЕОАРТРОЗОМ ОБТЯЖЕНИМ КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ
- Сушко Ю.І., Гудима А.А.** 890
ОСОБЛИВОСТІ ПОРУШЕНЬ ПОКАЗНИКІВ ЕНЗИМНОЇ ЛАНКИ АНТИ-ОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ В ЛЕГЕНЯХ ЩУРІВ РІЗНОГО ВІКУ В ДИНАМІЦІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ КРАНІОСКЕЛЕТНОЇ ТРАВМИ
- Филенко Б.М., Ройко Н.В., Прилуцький О.К., Проскурня С.А., Старченко І.І.** 904
ЛЕТАЛЬНИЙ ВИПАДОК ГЕМАНГІОМИ КИШЕЧНИКА

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 9(43) 2024

УДК 37.01 (075.8)

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9\(43\)-432-443](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9(43)-432-443)

Фоміна Людмила Володимирівна кандидат філологічних наук, професор, Харківський національний медичний університет, завідувач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, м. Харків, пр. Науки, 4, <https://orcid.org/0000-0001-5191-3596>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Анотація. Педагогічна майстерність грає ключову роль у діяльності педагога медичного вишу. Педагогічна майстерність - це професійна компетентність педагога, що включає знання, уміння, досвід та творчий підхід до навчання. Це поняття відноситься не тільки до вміння викладати, а й до вміння виховувати та розвивати професійні знання, навички та вміння студентів. Педагогічна майстерність грає важливу роль діяльності педагога, оскільки від неї залежить ефективність професійного навчання, виховання та розвитку.

Система навчання у вищих навчальних закладах зазнає постійних змін. Ефективне використання методів та технологій навчання залежить від педагогічної майстерності викладача. Творчий підхід, викладацький такт є одними з основних елементів педагогічної майстерності. Далі розглядається педагогічна майстерність як професійно необхідна якість практикуючого викладача, а також особливості та складові елементи педагогічної майстерності. Аналізуються та зіставляються поняття педагогічна майстерність та професіоналізм. Також досліджуються зарубіжні підходи та практики до визначення педагогічної майстерності. У цій статті розглядається визначення педагогічної майстерності, її складові, а також роль педагогічної майстерності у розвитку навчального процесу у медичному закладі вищої освіти. Також описуються методи, які допоможуть викладачам медичного закладу вищої освіти розвивати свою педагогічну майстерність та підвищувати якість навчання студентів. У статті зроблено висновки, що педагогічна майстерність є необхідною умовою для успішної діяльності педагога медичного закладу вищої освіти і має розвиватись та підтримуватись у процесі професійної діяльності.

Ключові слова: педагогічна майстерність, педагог медичного закладу вищої освіти, професійна діяльність педагога, професійний розвиток, професійна компетентність педагога, педагогічні здібності.

Fomina Liudmila Volodymyrivna candidate of philological sciences, professor, Kharkiv National Medical University, head of the Department of Ukrainian Language, Principles of Psychology and Pedagogics, 4 Nauky Ave., Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0001-5191-3596>

THEORETICAL BASIS OF THE DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL SKILLS

Abstract. Pedagogical skill plays a key role in the activity of a teacher of a medical university. Pedagogical skill is the professional competence of a teacher, which includes knowledge, skills, experience and a creative approach to learning. This concept refers not only to the ability to teach, but also to the ability to educate and develop professional knowledge, skills and abilities of students. Pedagogical skill plays an important role in the activity of a teacher, since the effectiveness of professional training, education and development depends on it.

The education system in higher education institutions undergoes constant changes. The effective use of teaching methods and technologies depends on the pedagogical skill of the teacher. Creative approach, teaching tact are one of the main elements of pedagogical skills. Next, pedagogical skill is considered as a professionally necessary quality of a practicing teacher, as well as features and constituent elements of pedagogical skill. The concepts of pedagogical mastery and professionalism are analyzed and compared. Foreign approaches and practices to the definition of pedagogical skills are also explored. This article considers the definition of pedagogical skill, its components, as well as the role of pedagogical skill in the development of the educational process in a medical institution of higher education. It also describes methods that will help teachers of a medical institution of higher education to develop their pedagogical skills and improve the quality of student learning. The article concludes that pedagogical skill is a necessary condition for the successful activity of a teacher of a medical institution of higher education and should be developed and maintained in the process of professional activity.

Keywords: pedagogical skill, teacher of a medical institution of higher education, professional activity of a teacher, professional development, professional competence of a teacher, pedagogical abilities.

Постановка проблеми. Модернізація системи вищої медичної освіти неможлива без удосконалення професіоналізму педагогічних кадрів. Сучасна освіта ставить перед педагогами дедалі складніші завдання, пов'язані з високими вимогами до якості навчання. Для досягнення цих цілей необхідно, щоб викладачі мали високий рівень педагогічної майстерності, яка б дозволила їм успішно реалізовувати свою професійну діяльність [1]. Розвиток педагогічної майстерності є одним із актуальних завдань у галузі педагогіки.

Педагогіка вищої школи виступає як інструмент пізнання власної навчальної діяльності в контексті організації всього освітнього процесу. На основі знань педагогіки вищої школи студент зможе навчитися аналізувати навчальні проблемні ситуації як прообрази майбутніх професійних ситуацій, виділяти етапи, засоби, способи та критерії самоконтролю своєї діяльності, зможе орієнтуватися в освітньому просторі вишу як учень та майбутній

професіонал. Професійне та особистісне становлення студента-медика, прийняття ним гуманістичних цінностей лікування та оволодіння у процесі вищої медичної освіти основами культури лікарської діяльності та професійного спілкування спираються на ті ж пласти загальної культури суспільства, які відображені у педагогіці [2].

Що таке педагогіка у вищій медичній освіті? Відповіді на це питання можуть бути різними: педагогіка - це педагогічна складова в медичній освіті; педагогіка - це мистецтво лікування та спілкування з пацієнтом, мистецтво, якому необхідно навчити студентів; педагогіка - це різноманітні методичні рекомендації щодо розробки навчальних планів та програм, навчальних посібників, завдань, тестів. Така багатозначність визначень диктується насамперед особливостями педагогічної науки, у якій поєднуються дві спрямованості - вивчати, описувати педагогічну дійсність і конструювати, формувати її. Педагогіка поєднує дві функції – науково-теоретичну та конструктивно-технічну (нормативну, регулятивну), які в інших галузях наукового знання зазвичай поділені між різними дисциплінами. Наприклад, науково-теоретична функція властива таким фундаментальним наукам, як біологія, фізика, хімія. Конструктивно-технічні функції властиві технічним наукам та медицині.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Освіта як загальна закономірність розвитку людства досліджується різними науковими дисциплінами. Але для педагогіки як науки ця цілісна, якісно виражена сфера дійсності виступає особливим об'єктом, який вона вивчає під цілком певним кутом зору: становлення людини у процесах навчання, виховання та розвитку [1].

Педагогіка, як будь-яка інша наука, має як об'єкт дослідження (освіта), так і предмет. Її предметом є педагогічний (навчально-виховний) процес, з позицій якого вона вивчає та проектує освіту людини. При цьому педагогічний процес сприймається як особливий вид взаємодії людей, а педагогіка вивчає сутність, закономірності, принципи, методи та форми його організації. Закон України «Про вищу освіту» трактує освіту як загальну педагогічну категорію, що включає процеси виховання та навчання [3]. Відповідно до такого розуміння, виховання та навчання розглядаються як дві підсистеми цілісного процесу освіти. Підкреслимо ще раз, що педагогіка розкриває сутність, цілі та механізми цілеспрямованого освітнього процесу (педагогічного, навчально-виховного), що включає підсистеми виховання та навчання; розробляє шляхи та способи підвищення їх ефективності; конструює їх продуктивні моделі.

Система медичної освіти може розглядатися як посередник між людиною та культурою, досвідом людства в галузі медицини. Педагогіка в медичному закладі вищої освіти - це наука про соціально-, особистісно-детерміновану медичну освіту, що характеризується цілепокладанням та керівництвом, створенням умов для освоєння студентами основ професійної компетентності, духовного та професійного розвитку. Об'єктом педагогіки

стає медична освіта, а предметом – педагогічна взаємодія між учасниками навчального процесу, що забезпечує студентам оволодіння основами професійної компетентності. На клінічних кафедрах така взаємодія досягається у тріаді «лікар-педагог-студент-майбутній лікар-пацієнт». Об'єкт науки - область дійсності, яку вона досліджує, в нашому випадку такою дійсністю є сама вища медична освіта.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є вивчення ролі педагогічної майстерності у діяльності педагога медичного закладу вищої освіти. У ході дослідження будуть розглянуті такі питання: що є педагогічною майстерністю, які її компоненти важливі для досягнення успіху у професійній діяльності, які методи та засоби допомагають розвивати педагогічну майстерність викладачів.

Виклад основного матеріалу. Педагогічна майстерність, як було зазначено вище, представляє собою процес, явище і практичний підхід у викладанні, а також цілу систему зі своїми компонентами. Педагогічна майстерність складається з наступних чотирьох компонентів:

- 1) блок, що включає знання про дисципліну, наукові знання і знання про практичне застосування, а також ерудицію, критичне мислення та інше;
- 2) особистісний підхід до діяльності;
- 3) здібності до навчання;
- 4) вміння та навички планувати навчальний процес.

Педагогічна майстерність є інтегративною системою, в якій поєднуються професіоналізм педагога, знання дисципліни, творчий підхід педагога до своєї діяльності, а також його вміння та навички. Всі прояви педагогічної майстерності актуалізуються у навчальному процесі за рахунок взаємодії з учнями, спрямованої як на практико орієнтовану взаємодію, так і на комунікативну. Налагоджений взаємозв'язок із учнями є критерієм щодо ефективної взаємодії в освітньому процесі.

Процес навчання, у парадигмі сучасної освіти, вибудовується як суб'єкт-суб'єктні взаємини. Студент виступає як активний суб'єкт взаємодії, який, перш за все, зацікавлений у отриманні знань та спрямовує свою діяльність на самовдосконалення. У зв'язку з цим, обов'язковою умовою для ефективної взаємодії в освітньому процесі є наявність зворотного зв'язку, який виходить від учня до викладача з метою закріплення знань і отримання відповідей на питання. Сама діяльність педагога також є системою, в якій є п'ять компонентів, які варто розглянути [4]:

- гностичний компонент. Походить від грецького слова gnoseos -знання. Даний підхід визначається процесом передачі знань педагога про дисципліну, що викладається, а також основної термінології;

- проєктивний компонент. Є визначення цілей курсу, а також завдання, які необхідно виконувати студентам на шляху до досягнення цілей;

- конструктивний компонент. Тут викладач визначає зміст курсу, а також обирає педагогічні методи та інструменти проведення занять;

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 9(43) 2024

- організаційний компонент відповідає за визначення завдань, необхідних для реалізації курсу;

- комунікативний компонент включає встановлення міжособистісного контакту між викладачем і учням, а також його закріплення на встановлений період проведення дисципліни.

Діяльність викладача є науково-просвітницькою, і вона теж має свої компоненти: управлінський компонент, виховний, організаторський, діагностичний, що у сукупності дозволяє педагогу бути центральною фігурою в освітньому процесі. Педагогічна діяльність має безліч відгалужень і педагогічна майстерність одна із них.

Педагогічне майстерність є основним чинником всієї педагогічної культури, яким має володіти кожен викладач. Він вбирає у собі компоненти психологічного впливу, професійних навичок і знань, і навіть різні засоби виразності мови, що у сукупності дозволяє педагогу здійснювати своєї діяльності.

Соціологи стверджують, що формується покоління молоді, для якого суттєвим і значущим стає їх особистісний та професійний розвиток у ході здобуття освіти. У табл. 1 відображено сучасні ціннісні установки вищої медичної освіти. Ці тенденції, що чітко виявляються, вимагають якісних перетворень, зокрема, у сфері вищої професійної медичної освіти, які за своїм духом узгоджуються з необхідністю конвертованості дипломів у нашій країні та країнах Європейського співтовариства у зв'язку з підписанням Болонської декларації [5]. Відповідно до її вимог, цілі та результати освіти мовою компетентнісного підходу визначаються як готовність і здатність до практичної діяльності та відповідальність за її результати.

Таблиця 1.

Ціннісні установки вищої медичної освіти

Цілі вищої медичної освіти	Аспекти досягнення цілей	Результативні аспекти вищої медичної освіти
Збереження традиційних цінностей суспільства та підготовка спеціаліста-медика до виконання нормативної лікарської діяльності (створення стандартів, навчальних моделей, програм тощо)	Особистісно орієнтоване освітнє середовище	Результати розвитку та саморозвитку студентів визнаються визначальними при збереженні необхідної підготовки до виконання нормативної лікарської діяльності. Формування цілісного світогляду нового покоління, в якому цінності розвитку та саморозвитку особистості є провідними.
	Педагогічний процес, педагогічні технології	
	Зустріч учасників освітнього та лікувального процесів	
	Педагог-практик щодня перетворює зміст освіти на «живі» людські думки та емоції - знання знаходять особистісний сенс	

Джерело: Освітньо-науковий портал Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Науково-дослідний інст ит ут проблем забезпечення якості і освіт и Одеської держ авної академії технічного регулювання та якості : веб-сайт. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/korisni-materiali>

Цілі вищої медичної освіти пов'язані з формуванням особистості майбутнього лікаря, компетентного та відповідального, здатного надавати допомогу, людині милосердної та співчуваючої. Вони відбивають дві основні складові лікарської діяльності: перша їх - ціннісно-сміслова - пов'язана з розвитком гуманістичної професійної самосвідомості, професійної ідентичності, прийняттям гуманістичних установок; друга полягає у технологічному оволодінні основами професійної культури та діяльності. Перед вищою медичною освітою стоїть завдання гармонізації цих складових, що визначає рівень професійного та особистісного розвитку лікаря. Ці загальні глобальні напрями зумовлюють проміжні завдання на всіх етапах навчання. Вони ставляться всіма кафедрами, які беруть участь у підготовці майбутніх лікарів, впливають на розуміння студентами основних концепцій навчання. Така стратегія загальних і приватних цілей називається цілепокладанням. Чим зрозуміліша студентам ця стратегія, тим осмисленішим, а отже, ефективнішим буде навчально-виховний процес [6].

Педагогічна наука визначає загальні тенденції розвитку вищої медичної освіти, які при повторюваності позитивних результатів, що виявляються в ході педагогічних досліджень, можуть стати закономірностями. До таких тенденцій, що перетворюються на закономірності, відносять:

- цілепокладання як загальну стратегію організації освітнього процесу, в якій беруть участь і студенти, і викладачі, як поетапна побудова навчального процесу;

- практичну орієнтованість підготовки студента-медика з урахуванням та оцінкою результатів навчання як основи професійної компетентності, теоретичної та практичної готовності та відповідальності лікаря-випускника при виконанні професійної діяльності;

- посилення інтеграційних засад підготовки студента-медика для планомірного розвитку професійного мислення від доклінічного до клінічного етапу та самостійної діяльності;

- використання ціннісно-духовних, виховних, соціалізуючих компонентів підготовки фахівця-медика у цілісному освітньому процесі – спеціальних вимог державних стандартів, навчальних програм, методичних вказівок до практичних занять, особливостей моделювання та вирішення завдань, що виникають у ході навчання.

Виявлення зазначених закономірностей та тенденцій пов'язане з глобальним завданням педагогіки у галузі вищої медичної освіти – обґрунтуванням сучасних інноваційних педагогічних систем. До основних завдань педагогічної науки в медичній освіті належать обґрунтування та впровадження інноваційних технологій навчання. Порівняно недавно, у другій половині ХХ ст., у педагогічній літературі та практиці з'явився незвичний термін – «технологія освіти», або «педагогічна технологія». Спочатку він зустрічався в роботах зарубіжних та вітчизняних авторів, які займалися

проблемами програмованого навчання, для реалізації яких був надзвичайно важливий аспект, що вказує на вміння учнів самостійно вчитися.

Педагогічна технологія - це наукове проектування і точне відтворення педагогічних дій, що гарантують запланований результат. Одночасно це й послідовна взаємопов'язана система дій педагога та студента, спрямованих на вирішення педагогічних завдань (наприклад, реалізація заздалегідь спроектованого процесу) [7].

В даний час у медичній освіті використовуються такі технології:

- структурно-логічні, які полягають у поетапній організації навчального процесу (наприклад, блочно-модульне навчання), побудові схем орієнтовної основи діяльності, алгоритмів тощо;

- інтеграційні, що передбачають взаємопов'язаність різнопредметних знань та умінь, видів діяльності на рівні інтегрованих курсів, навчальних тем, наукових проблем (наприклад, вивчення тем: «Запальні захворювання в ротовій порожнині», «Клітка», «Метаболізм», «Нервова система», «Опорно - руховий апарат»);

- ігрові, що використовують різні види ділових навчальних ігор, що моделюють реальні професійні ситуації (наприклад, на теми: «Ревматичний порок серця», «Інфекційно-токсичний шок при менінгококової інфекції», «Скарга у відділення стоматології дитячого віку», тощо);

- тренінгові, що визначають алгоритм вирішення найбільш типових практичних завдань (надання невідкладної допомоги, позитивне спілкування з пацієнтом);

- діалогові (наприклад, емпатичні розмови);

- інформаційно-комп'ютерні.

У вищій медичній освіті виявлені закони, закономірності, принципи і тенденції служать матеріалом для обґрунтування сучасних педагогічних інноваційних освітніх моделей і технологій з різних дисциплін.

У табл. 2 представлений список найкращих медичних університетів світу за версією QS, Times Higher Education та Shanghai Rankin. Список університетів 2024 за версією QS (World University Rankings by Medicine), Times Higher Education, Shanghai Ranking складений на основі наступних критеріїв: академічна репутація; проведені дослідження; репутація серед працевдавців; викладацький склад; фінансування; наявність іноземних студентів та викладачів; випускники – лауреати Нобелівської премії [8].

QS і Shanghai Ranking на лідируюче місце поставили Гарвардський університет (Harvard Medical School (HMS)), за версією THE він посідає друге місце. HMS пропонує два основних напрямки:

• Pathways – традиційне, яке обирає більшість.

• Health Sciences & Technology (HST) – спрямована на дослідницьку діяльність у першу чергу.

Не менш відомою, ніж Гарвард, є Oxford University Medical School. Навчання в ній поділено на доклінічну (трирічний етап) та клінічну фази (трирічний етап). Теоретична діяльність пов'язана з постійною практикою:

щодня студенти стикаються з пацієнтами з різними захворюваннями та скаргами. В Оксфорді традиційний стиль викладання: щоденні лекції, які не є обов'язковими для відвідування і не контролюються. Двічі на семестр можна відвідати місцеву клініку, щоб попрацювати разом із лікарем загальної практики та спостерігати за пацієнтом із певним захворюванням. Раз-два на тиждень проводяться лабораторні заняття для розвитку практичних навичок. Найбільше в Оксфорді цінують стиль викладання - лекції та семінари проводяться у невеликих групах, що складаються з 3 учнів та викладача, що дозволяє приділяти якісну увагу кожному [8].

Кембридж також використовує традиційний стиль викладання майбутніх лікарів. Перший дворічний період – доклінічний етап, третій курс – проміжний бакалавріат, а з 4 по 6 – клінічний етап. Доклінічний етап включає невелику кількість практики з пацієнтами, а в клінічну фазу починають розвиток та застосування на практиці теоретичного матеріалу вивченого раніше [8].

Таблиця 2.

**Рейтинг університетів з медицини 2024 за версією QS
(The University of Medicine), Times Higher Education, Shanghai Ranking**

Institute/ Інститут	QS (World University Rankings by Medicine)	THE (Times Higher Education)	Shanghai ranking
University of Oxford/ <i>Оксфордський університет</i>	2	1	6
Harvard University/ <i>Гарвардський університет</i>	1	2	1
University of Cambridge/ <i>Кембриджський університет</i>	5	3	3
Imperial College London/ <i>Імперський коледж Лондона</i>	8	4	7
Stanford University/ <i>Стенфордський університет</i>	3	5	24
Johns Hopkins University/ <i>Університет Джонса Гопкінса</i>	4	6	8
UCL/ <i>Університетський коледж Лондона</i>	6	7	15
Yale University/ <i>Єльський університет</i>	11	8	27
University of Toronto/ <i>Університет Торонто</i>	15	9	17
University of Pennsylvania/ <i>Університет Пенсільванії</i>	16	10	2

Джерело: World University Rankings 2024 by subject: clinical and health. URL: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2024/subject-ranking/clinical-pre-clinical-health>

Професійну майстерність викладача медичного вишу можна розглянути через низку компонентів, найбільш значущими з яких є: професійні (психолого-педагогічні) знання, майстерність педагогічної взаємодії, методична майстерність, творчі педагогічні вміння та педагогічна техніка [5]. Для повного розгляду такої специфічної категорії як педагогічна майстерність необхідно проаналізувати зарубіжний досвід педагогічної майстерності в такій розвиненій країні, як Китайська Народна Республіка. Китай є однією з провідних економічних та інноваційних сил у світі, та його освітня система привертає все більшу увагу з боку міжнародного співтовариства [9]. Вивчення специфіки підходу до педагогічної майстерності викладачів вищої школи в КНР дозволить зрозуміти, яким чином Китай досягає успіху в освіті та які методи та підходи використовуються для розвитку фахівців у різних галузях.

Процес навчання в університетах Китаю ґрунтується на різноманітних методах, які допомагають викладачам розвивати свою педагогічну майстерність та ефективно навчати студентів. Ось деякі з основних методів навчання, які використовуються викладачами вищої школи Китаю [10]:

1. Лекції: є одним із основних методів навчання в університетах Китаю. Викладачі використовують цей метод для передачі ключових знань та інформації студентам. Лекції проводяться як в аудиторії, так і онлайн-форматі.

2. Практичні заняття: дозволяють студентам застосовувати набуті знання на практиці. Викладачі можуть використовувати групові проекти, лабораторні роботи, кейс-стаді, відеоконтент з аналізом проведеної роботи кожного студента та інші методи, щоб учні могли застосувати свої знання у реальних ситуаціях.

3. Дискусії: є важливою частиною навчання в Китаї. Вони сприяють розвитку критичного мислення, аналітичних навичок та здатності висловлювати свою точку зору. Викладачі можуть проводити дискусії у класі чи організовувати групові обговорення.

4. Інтерактивні методи навчання: викладачі в Китаї також використовують різноманітні інтерактивні методи навчання, щоб залучити студентів до навчального процесу. Цей підхід може включати використання технологій, таких як інтерактивні дошки, онлайн-голосування, онлайн-тестування та інші засоби комунікації.

5. Дослідницька робота: викладачі в університетах Китаю стимулюють студентів до самостійного дослідження та розвитку дослідницьких навичок. Студенти можуть бути залучені до наукових проектів, написання дослідницьких статей, участь у конференціях та інші активності.

6. Самонавчання: є важливою частиною навчання у Китаї. Викладачі стимулюють студентів до самостійного вивчення матеріалу, читання додаткової літератури та самоорганізації навчального процесу. У багатьох вищих навчальних закладах Китаю студенти можуть самостійно формувати свій навчальний розклад зі списку дисциплін, обов'язкових до освоєння та

предметів на вибір. Також, поширеною практикою вважається надання студентам на вибір кількох факультативних онлайн-курсів, пов'язаних або не пов'язаних з спеціальністю, що вивчається, які учням необхідно засвоїти до кінця поточного семестру.

Всі ці методи навчання активно використовуються викладачами вищих навчальних закладів у Китаї, відображаючи їх педагогічну майстерність.

Дослідження на тему «Теоретичні засади розвитку педагогічної майстерності» дозволяє виявити ключові аспекти, що визначають успішність викладання у медичному виші. В результаті дослідження були виявлені такі фактори, які мають найбільший вплив на педагогічну майстерність у медичному закладі вищої освіти:

1. Компетенції та навички викладача. Педагогічна майстерність у медичному закладі вищої освіти пов'язана з наявністю певних компетенцій та навичок, які дозволяють ефективно організовувати навчальний процес, забезпечувати високий рівень знань студентів та розвивати їхні професійні навички. Важливими компетенціями є вміння працювати з різними категоріями студентів, вміння організовувати навчальний процес та ефективно використовувати різноманітні методи навчання.

2. Організаційні аспекти викладання. Успішність викладання в медичному закладі вищої освіти також залежить від організаційних аспектів, таких як правильне планування навчального процесу, використання сучасних методів навчання, адаптація навчальних програм до поточних вимог та потреб студентів [11].

3. Оцінка ефективності викладання. Оцінка ефективності викладання є важливою складовою педагогічної майстерності та дозволяє покращити якість навчання, виявити проблеми та недоліки у навчальному процесі. І тому використовуються різні методи оцінки, наприклад, тестування, аналіз студентських робіт, опитування студентів та інших.

4. Особистісні якості викладача. Крім професійних компетенцій, успішність викладання також залежить від особистісних якостей викладача, таких як емпатія, толерантність до різних думок, здатність до комунікації та ін.

В цілому дослідження показало, що педагогічна майстерність відіграє важливу роль у діяльності педагога медичного закладу вищої освіти і є ключовим фактором, який визначає успішність викладання.

Результати дослідження дозволяють виділити кілька напрямків для подальшого розвитку педагогічної майстерності у медичному закладі вищої освіти:

- розвиток професійних компетенцій та навичок викладачів;
- розвиток сучасних методів навчання та використання нових технологій у навчальному процесі;
- розвиток системи оцінки ефективності викладання та впровадження нових методів оцінки;

- розвиток особистісних якостей викладачів та їх уміння працювати з різними категоріями студентів.

Висновки. Педагогічна майстерність є важливою складовою професійної діяльності викладача медичного закладу вищої освіти, що впливає на ефективність професійного навчання, виховання та розвитку студентів. Важливо розуміти, що педагогічна майстерність не є вродженою якістю, а може бути розвинена за допомогою навчання та практичного досвіду. Для розвитку педагогічної майстерності педагогів необхідна розробка практичних рекомендацій щодо його розвитку, а також навчання педагогів використанню різних активних методів навчання, наставництва, рефлексії та самоосвіти. Тому регулярне навчання та розвиток педагогічної майстерності мають стати невід'ємною частиною професійного розвитку викладачів, що дозволить їм успішно вирішувати складні завдання та забезпечувати високу якість освіти. Особливу увагу слід приділяти розвитку ключових навичок та компетенцій, таких як організація навчального процесу, діагностика та адаптація до потреб учнів, ефективне використання інноваційних методів навчання. При цьому необхідно враховувати різні фактори, що впливають на розвиток педагогічної майстерності, такі як професійна підготовка, досвід роботи, педагогічна підтримка та самоосвіта.

Література:

1. Мадзігон В. М., Волощук І. С. Технології дослідження освітніх проблем: посібник. К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. 370 с. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/Madzigon.pdf>
2. Капустник В. А., Лещина І. В., Завгородній І. В., Фоміна Л.В. Педагогічна майстерність викладача медичного вишу у світлі державної політики у сфері освіти. *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології та педагогіки вищої школи: зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 19–20 листопада, 2020р.* С.13–18. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/items/0064eb39-c22a-4194-9843-d273f02732d6>
3. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради України. 2014. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Старостіна О. Професійна майстерність у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Англії та Україні: Монографія. За заг. ред. Семенової А. В. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2015. 154 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/public/school_semen/Starostina_m.pdf
5. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія / кол. авт; за заг. ред. проф. Н.П. Волкової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 356 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_3.pdf
6. Якість вищої освіти: організація навчання та вимірювання знань: Монографія / О.І. Кисельова, Л.В. Коломієць, А.Г. Шевцов. Одеса: Бондаренко М.О., 2017. 244 с. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/book2.pdf>
7. Освітньо-науковий портал Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Науково-дослідний інститут проблем забезпечення якості освіти Одеської державної академії технічного регулювання та якості: веб-сайт. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/korisni-materiali>
8. World University Rankings 2024 by subject: clinical and health. URL: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2024/subject-ranking/clinical-pre-clinical-health>
9. Освіта в Китаї. URL: <https://s-osvita.com.ua/obuchenie-za-rubezhom/obrazovanie-v-kitae/350-200>

10. Вища освіта в Китаї. URL: <https://ihe.kneu.edu.ua/?p=563>

11. Shoyimova Sh.S., Mirzaeva N.A., Sh.R.Mirzaeva. Problems of the formation of professional qualities in medical students. *International Journal of Aquatic Science*, ISSN: 2008-8019, Vol 12, Issue 03, 2021, 2952-2963

References:

1. Madzihon, V. M. & Voloshchuk, I. S. (2018). *Tekhnolohiyi doslidzhennya osvitnikh problem: posibnyk [Technologies for the study of educational problems: a manual]*. К. : Instytut obdarovanoiy dytyny NAPN Ukrayiny [K.: Institute of the Gifted Child of the National Academy of Sciences of Ukraine], 2018. 370 s. Retrieved from <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/Madzigon.pdf> [in Ukrainian].
2. Kapustnyk, V. A., Leshchyna, I. V., Zavorodniy, I. V. & Fomina, L.V. (2020). Pedagogichna maysternist vykladacha medychnoho vyshu u svitli derzhavnoiy polityky u sferi osvity [Pedagogical skill of a medical university teacher in the light of state policy in the field of education]. *Aktualni pytannya linhvistyky, profesiynoyi linhvodydaktyky, psykholohiyi ta pedahohiky vyshchoyi shkoly: zb. statey V Mizhnar. nauk.-prakt. konf., m. Poltava, 19–20 lystopada, 2020r.* [Topical issues of linguistics, professional language didactics, psychology and pedagogy of higher education: coll. of articles V of the International science and practice conference, Poltava, November 19–20, 2020. – Poltava, 2020.]. S. 13–18. Retrieved from <https://repository.pdmu.edu.ua/items/0064eb39-c22a-4194-9843-d273f02732d6> [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» [Law of Ukraine "On Higher Education"]. *Vidomosti Verkhovnoiy Rady Ukrayiny [Information of the Verkhovna Rada of Ukraine.].* 2014. № 1556-VII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
4. Starostina, O. (2015). *Profesiyna maysternist u systemi pidvyshchennya kvalifikatsiyi pedahohichnykh kadriv v Anhliyi ta Ukrayini: Monohrafiya [Professional skill in the system of professional development of teaching staff in England and Ukraine: Monograph]*. Za zah. red. Semenovoyi A. V. Odesa : FOP Bondarenko M. O. [In general ed. Semenova A. V. Odesa: FOP Bondarenko M. O.], 2015. 154 s. Retrieved from https://www.pedagogic-master.com.ua/public/school_semen/Starostina_m.pdf [in Ukrainian].
5. *Modelyuvannya kompetentnisnoiy profesiynoyi osvity v konteksti yevrointehratsiyi: monohrafiya [Modeling competency-based professional education in the context of European integration: monograph]/ kol. avt; za zah. red. prof. N.P. Volkovoyi.* Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelya [col. auto; in general ed. Prof. N.P. Volkova Dnipro: Alfred Nobel University], 2021. 356 s. Retrieved from https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_3.pdf [in Ukrainian].
6. Yakist vyshchoyi osvity: orhanizatsiya navchannya ta vymiryuvannya znan: Monohrafiya [Quality of higher education: organization of training and measurement of knowledge: Monograph]/ O.I. Kyselova, L.V. Kolomiyets, A.H. Shevtsov. Odesa: Bondarenko M.O., 2017. 244 s. Retrieved from <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/book2.pdf> [in Ukrainian].
7. Osvitno-naukovyy portal Pedahohichna maysternist vykladacha vyshchoyi shkoly [Educational and scientific portal Pedagogical skill of a teacher of a higher school]. *Naukovodoslidnyy instytut problem zabezpechennya yakosti osvity Odeskoyi derzhavnoiy akademiyyi tekhnichnoho rehulyuvannya ta yakosti : veb-sayt [Research Institute of Education Quality Assurance Problems of the Odessa State Academy of Technical Regulation and Quality: website.].* Retrieved from <https://www.pedagogic-master.com.ua/korisni-materiali> [in Ukrainian].
8. World University Rankings 2024 by subject: clinical and health. Retrieved from <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2024/subject-ranking/clinical-pre-clinical-health> [in English].
9. Osvita v Kytayi [Education in China.]. Retrieved from <https://s-osvita.com.ua/obuchenie-za-rubezhom/obrazovanie-v-kitae/350-200> [in Ukrainian].
10. Vyshcha osvita v Kytayi [Higher education in China]. Retrieved from <https://ihe.kneu.edu.ua/?p=563> [in Ukrainian].
11. Shoyimova, Sh.S., Mirzaeva, N.A. & Mirzaeva, Sh.R. Problems of the formation of professional qualities in medical students. *International Journal of Aquatic Science*, ISSN: 2008-8019, Vol 12, Issue 03, 2021, 2952-2963 [in English].

Журнал

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 9(43) 2024

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.